

ZADUŽIVANJE

VRSTE KREDITA - kako se odlučiti i koji je najskuplji

Kada vam je potrebna velika količina novca, a nemate je, vrijeme je za odlazak u banku. Naravno ne u stilu Bonnie i Clydea, nego na šalter i tražiti informacije o - kreditu. Odmah napominjemo - NIKADA, ali NIKADA nemojte uzimati 'kredite s bandere' (oglasni na stupovima i stanicama javnoga prijevoza) te putem interneta od tvrtki za koje nikada niste čuli. Namjenski, nenamjenski, stambeni, gotovinski, lombardni. Puno je vrsta kredita, a važno je znati osnove o njima kako vam kredit ne bi postao omča oko vrata koja se svakim danom sve više steže.

Uvijek treba imati na umu - **kredit je rizik** i prije nego se odlučite na taj potez, dobro razmislite treba li vam i možete li svoj problem riješiti bez kredita. Kredit je financijska imovina kao i svaka druga i s takvom imovinom treba znati upravljati. Ako uzimate kredit samo da bi ga uzeli, onda radije nemojte. Stoga prije upuštanja u bilo kakav dug, dobro proučite [na što sve trebate paziti prije upuštanja u kredit](#), koje su [najčešće pogreške i problemi pri uzimanju kredita](#) i naravno koja vrsta kredita je najbolja za vaše potrebe.

Kod glavnih kategorija kredita odobrenih kućanstvima, u travnju 2022. najveći prosjek kamatnih stopa zabilježen je za kunske kredite na osnovi dopuštenih prekoračenja po transakcijskim računima (7,14 posto što je za 0,36 postotnih bodova manje nego u travnju 2021.), a najniži za stambene kredite odobrene s valutnom klauzulom (2,19 posto, što je za 0,41 postotni bod manje nego u travnju 2021.), pri čemu obje kategorije kredita imaju blagi trend pada i na tromjesečnoj i na godišnjoj razini, podaci su koje su nam iznijeli iz Hrvatske udruge banaka (HUB).

Svaka banka ima drugačije uvjete kreditiranja i svaka će dobro proučiti vaše navike i ponašanja. No nemojte da vas to prepadne, jer ipak je uvijek najlakše otići u banku i raspitati se. Za početak predložimo da pođete u onu u kojoj imate tekući ili žiro račun i preko koje primete plaću. Bez obzira koja je vaša banka, ipak savjetujemo da se raspitate i u drugim bankama kako biste mogli procijeniti jesu li druge ponude možda povoljnije.

Različiti krediti imaju različite rizike, koji ponajprije ovise o valuti, ročnosti i načinu promjenjivosti kamatne stope. Svaki potrošač, odnosno korisnik kredita, trebao bi imati **sve informacije za procjenu rizika** povezanog s kreditnim poslom u koji ulazi. Da biste donijeli dobru odluku o tome koji vam kredit najviše odgovara, informirajte se i razgovarajte sa svojim bankarom kako biste točno znali na što ćete se obvezati. Kako su nam pojasnili iz Hrvatske narodne banke (HNB), kredite možemo razlikovati po nekim njihovim obilježjima.

S obzirom na namjenu, razlikujemo dvije vrste kredita:

- namjenske
- nenamjenske

S obzirom na ročnost:

- dugoročne
- kratkoročne (do godinu dana)

S obzirom na kamatnu stopu:

- kredite s fiksnom kamatnom stopom
- kredite s promjenjivom kamatnom stopom (kamatna stopa sastavljena od promjenjivog i fiksnog dijela)
- kredite s kombinacijom kamatnih stopa

S obzirom na valutu:

- kredite u domaćoj valuti
- kredite u stranoj valuti
- kredite s valutnom klauzulom

NAMJENSKI KREDITI

Namjenski krediti se odobravaju za **točno određenu namjenu** i s obzirom na to da je namjena unaprijed određena i kao takva ugovorena, kreditna institucija može **provjeravati** jesu li sredstva kredita namjenski utrošena. Ovakvi krediti se najčešće koriste nakon što se kreditnoj instituciji dostavi **dokumentacija potrebna za dokazivanje namjene**, primjerice:

- kupoprodajni ugovor za stambeni kredit s namjenom kupnje nekretnine
- računi izvođača radova za kredit čija je namjena rekonstrukcija nekretnine
- ponuda za kupnju vozila za auto kredit
- za studentski kredit s namjenom plaćanja školarine to može biti (pred)račun obrazovne ustanove na čiji se račun, iz kredita, uplaćuje školarina

Kreditna institucija **može dozvoliti** i u slučaju namjenskih kredita da se dio sredstava koristi isplatom na račun korisnika kredita, ali u svakom slučaju ima pravo provjeriti jesu li sredstva namjenski utrošena prema dokumentaciji koja je prezentirana prilikom podnošenja zahtjeva za kredit.

Neispunjenje bilo koje obveze iz ugovora o kreditu, može kao posljedicu imati **otkazivanje ugovora o kreditu** i o tome treba voditi računa. Kad se ugovor o kreditu otkaže, takav se kredit učini dospjelim i korisnik kredita ga je dužan odmah podmiriti.

Najčešći su:

- potrošački krediti
- krediti za vozila odnosno plovila
- stambeni krediti
- krediti za obrazovanje (studentski odnosno učenički kredit)

Potrošački kredit

Obično se odobrava na temelju **ispostavljenog predračuna** za kupnju neke robe ili na **temelju ponude** koju je izdao prodavatelj. Odobravaju se za različite namjene kao npr. za kupnju namještaja, bijele tehnike, tehničkih aparata, automobilske opreme, građevinskog materijala...

Kredit za kupnju motornih vozila

Odobrava se na temelju **ispostavljenog predračuna** za kupnju vozila koji izdaje prodavatelj ili na **temelju sporazuma** o prijenosu prava vlasništva nad vozilom koje je predmet kreditiranja.

Stambeni kredit

Odobrava se za **kupnju, izgradnju ili adaptaciju kuće odnosno stana**. Ako se odobreni kredit u punom iznosu ne isplati direktno na račun prodavatelja odnosno izvođača, namjenu korištenja preostalog iznosa potrebno je dokumentirati.

Kredit za obrazovanje (studentski ili učenički kredit)

Odobrava se za plaćanje **troškova studiranja** (u zemlji i u inozemstvu), a moguće je njime se koristiti i npr. za **plaćanje školarine** privatnoga srednjoškolskog obrazovanja.

NENAMJENSKI KREDITI

Kao što i sam naziv govori, radi se o **kreditima bez utvrđene namjene**. Najčešće se isplaćuju na račun, a instrumenti osiguranja mogu ovisiti o iznosu kredita. Nenamjenski krediti **omogućuju korištenje novca prema potrebama i željama potrošača** (korisnika kredita).

Najčešći su:

- okvirni kredit (dopušteno prekoračenje po tekućem računu)
- gotovinski kredit
- lombardni kredit
- hipotekarni kredit

Okvirni kredit (dopušteno i prešutno prekoračenje po tekućem računu)

S obzirom na to da je ovaj kredit odnosno dug najpopularniji, a ujedno i najskuplji, pokušat ćemo ga detaljnije pojasniti.

Dopušteno i prešutno prekoračenje ili, kako se to popularno naziva, '**minus**' su također oblici kredita. Može se reći da je njihova posebnost u tome što se unaprijed ne ugovara otplatni plan, odnosno rate ili anuiteti u kojima ćemo takav dug i vratiti, a plan kojim ćemo vratiti posuđeno, u potpunosti je ostavljeno na odlučivanje potrošaču, korisniku takvog zaduženja, objasnili su nam iz HNB-a.

Razlikujemo dva prekoračenja:

- **dopušteno prekoračenje ugovora** - ugovara se otvaranjem tekućeg računa, tj. odobrava na temelju zahtjeva klijenta.
- **prešutno prekoračenje** - klijent ga ne treba zatražiti niti ugovoriti već ga pružatelj usluge (banka) samoinicijativno stavlja korisniku na raspolaganje. Kod prešutnih prekoračenja nema obveze detaljnog izračuna kreditne sposobnosti i nema ograničenja cijene (ne primjenjuje se ograničenje efektivne kamatne stope). Kako su objasnili iz Hrvatske udruge banaka (HUB) ono je prvenstveno namijenjeno za kratkoročno podmirenje nepredviđenih troškova i upotpunjavanje budžeta. S obzirom na to da je prekoračenje po tekućem računu zapravo vrsta kredita, i to kredita za koji se banka ne može lako osigurati odnosno naplatiti u slučaju neredovite otplate, na ovu se vrstu kredita najčešće obračunavaju više kamatne stope.

Ovo je u biti **najčešće korišten** nenamjenski kredit zbog lake dostupnosti, a iznos okvirnoga kredita u pravilu ovisi o visini redovitih mjesečnih primanja vlasnika tekućeg računa. Ujedno je i **najskuplji kredit**.

Upravo radi problematike ovakvih kredita, u srpnju 2022. potpisan je [Memorandum o razumijevanju u vezi prekoračenja po tekućem računu](#) između Vlade Republike Hrvatske, Hrvatske narodne banke i trinaest poslovnih banaka koje odobravaju prešutno prihvaćena prekoračenja po tekućem računu.

No što uopće taj Memorandum znači 'običnim građanima'? Pa ukratko:

- omogućuje prelazak s prešutno prihvaćenih na dopuštena prekoračenja
- postiže se ujednačavanje postupanja među bankama, a time su svi potrošači koji koriste ovaj proizvod u jednakom položaju
- svim potrošačima će biti zajamčena **niža cijena korištenja dopuštenog prekoračenja**, kvalitetnije informiranje prilikom ugovaranja prekoračenja kao i postupna otplata duga u slučaju smanjenja ili ukidanja prekoračenja

- banke će najkasnije do 30. lipnja 2023. potrošačima omogućiti prelazak na dopušteno prekoračenje, odnosno banke će svakom građaninu s prekoračenjem poslati novu ponudu s novim uvjetima (samo u iznimnim situacijama tijekom razdoblja primjene Memoranduma moći će mijenjati već odobrene iznose prekoračenja, a da klijent to nije zatražio)
- sve dok potrošačima ne omoguće prelazak na dopuštena prekoračenja, banke neće prodavati potraživanja po osnovi prešutno prihvaćenih prekoračenja, osim u slučaju da su do početka primjene Memoranduma već preuzele obvezu prodaje
- od 1. rujna 2022. banke su smanjile kamatne stope na 'prešutna prekoračenja', odnosno s primjenom ograničenja efektivne kamatne stope na postojeća prešutna prekoračenja. Maksimalni iznos kamatne stope iznosi 7,31 posto (npr. prosječna kamatna stopa u 2021. je bila 10,97 posto)

Ponuda banaka za prelazak s prešutno prihvaćenih na dopuštena prekoračenja u skladu je sa sljedećim kriterijima:

- banka može ponuditi potrošaču da cijeli iznos prešutnog prekoračenja zamijeni dopuštenim ili kombinacijom dopuštenog prekoračenja s prešutnim
- ako banka ponudi kombinaciju dopuštenog i prešutnog prekoračenja, tada dopušteno prekoračenje mora iznositi najmanje polovicu postojećeg prešutnog prekoračenja, a iznos novog prešutnog prekoračenja može biti najviše u visini prosjeka mjesečnih primanja potrošača - plaća ili mirovina

Gotovinski kredit

Odobrava se u svrhu **premošćivanja problema s likvidnošću**, pri čemu se gotovina isplaćuje na račun korisniku kredita, koji se potom njome koristi prema vlastitim potrebama i za namjenu koju želi.

Lombardni kredit

Odobrava se na temelju **zaloga realnih pokretnih vrijednosti** (depozit, polica osiguranja, udio u investicijskom fondu, stambena štednja, vrijednosni papir...) koje služe kao osiguranje povrata kredita. Iznos kredita u **pravilu je manji od tržišne vrijednosti zalogu**, a prednost ovakvih kredita je što korisnik kredita ostaje u vlasništvu zalogu (osim u slučaju da se kredit ne vrati prema ugovorenim uvjetima).

Hipotekarni kredit

Gotovinski kredit s nekretninom kao instrumentom osiguranja.

VAŽNO ZA ZNATI

KAMATE I KAMATNE STOPE

Za početak, kamata i kamatna stopa NISU ISTO:

- **Kamatna stopa** je onaj postotak koji je naznačen uz ponudu kredita. Primjerice, iznos kredita od 100.000 kuna uz k.s. od 5,5 posto.
- **Kamata** je novac koji se plaća banci uz glavnice. Kamata ovisi o iznosu kredita/depozita, roku na koji se kredit odobrava, odnosno o roku na koji se sredstva ulažu, visini ugovorene kamatne stope i metode obračuna kamata koju primjenjuje kreditna institucija.

Nekoliko je vrsta kamatnih stopa:

Nominalna kamatna stopa

- osnovna je kamatna stopa za obračun kamata i najčešće se iskazuje kao godišnja kamatna stopa, pa ju je za kraća razdoblja potrebno preračunavati, a ugovara se kao fiksna ili promjenjiva
 - **Napomena:** Maksimalna visina nominalne kamatne stope na kredite potrošačima propisana je odredbama članaka 11.b i 11.c [Zakona o potrošačkom kreditiranju](#)

Efektivna kamatna stopa (EKS)

- Jedinstven je način prikazivanja kamatne stope s ciljem **transparentnosti** i lakše **usporedbe uvjeta** za odobravanje kredita/depozita kod svih kreditnih institucija i kreditnih unija. Osim nominalne kamatne stope **u izračun se uključuju i naknade** koje se plaćaju pri odobravanju kredita ili ulaganja depozita te predstavlja **realniji prikaz ukupne cijene kredita/depozita**. EKS omogućuje **potpuniju informaciju** na temelju koje se mogu usporediti aktualne ponude kako bi se donijela odluka o onoj koja najviše odgovara vašim mogućnostima i očekivanjima.
 - **VAŽNO:** U izračun EKS-a za kredite **ne uključuju se**:
 - javnobilježničke pristojbe
 - zatezne kamate ili bilo koji drugi troškovi proizašli iz nepridržavanja uvjeta ugovora o kreditu
 - poštarine, troškovi telegrama i telefaksa
 - **Napomena:** Maksimalna visina EKS-a za potrošače propisana je odredbama članka 20.a [Zakona o potrošačkom kreditiranju](#), odnosno člankom 17. [Zakona o stambenom potrošačkom kreditiranju](#).

Interkalarna kamatna stopa

Primjenom te stope **izračunava se i naplaćuje kamata** od trenutka kada vam se odobri kredit do trenutka plaćanja prvog anuiteta/rate kredita. Ako kreditna institucija obračunava interkalarnu kamatu, prije zaključivanja ugovora poželjno je provjeriti kada je najbolje da vam kreditna institucija isplati kredit kako bi interkalarna kamata bila što manja.

Zatezna kamatna stopa

Primjenjuje se na iznos **dospjele neplaćene obveze** iz vašeg ugovora o kreditu.

- **Napomena:** Visina najviše dozvoljene zatezne kamatne stope za potrošače regulirana je [Zakonom o obveznim odnosima](#).

RATA I ANUITET nisu isto

Iako se kolokvijalno često za anuitet govori 'rata kredita', to nije točno. **Otplata u ratama** temelji se na:

- podjeli glavnice duga na onoliko jednakih otplatnih kvota koliko ima otplatnih razdoblja
- a onda se tome pridodaju izračunate kamate s obzirom na otplatu glavnice

Primjerice, kada kupujete na rate (često bez kamata), otplaćujete cijenu proizvoda ili usluge u jednakim iznosima iz mjeseca u mjesec.

Ako uzmete kredit od 70.000 kuna te ga otplaćujete deset godina **u anuitetima** po fiksnoj kamatnoj stopi od 7,28 posto, vaša mjesečna obveza iznosit će 822,90 kuna te ćete ukupno platiti 98.747,48 kuna. To znači da će vas pozajmljeni novac uz početne troškove obrade kredita te javnobilježničke troškove u kamatama stajati 28.747,48 kuna.

KARTICE

Čak 85 posto građana Hrvatske ima neku od kartica. A kupnja pomoću kartica isto može biti jedan oblik kreditiranja.

- **Debitna kartica** - dobiva se otvaranjem tekućeg, deviznog ili žiroračuna, a plaćanje takvom karticom moguće je samo ako na transakcijskom računu imate novca. No budite oprezni, jer u raspoloživ iznos sredstava za plaćanje putem kartice ulaze i sredstva odobrenog prekoračenja, o kojem smo već pisali.
- **Prepaid kartica** - da bi se takva kartica mogla koristiti za plaćanje, na nju je potrebno uplatiti željeni iznos novca. Koliko ste novca uplatili na karticu, toliko ćete moći i potrošiti. Osim prepaid kartica poput Revoluta, postoje i prepaid računi, poput Keks Paya.
- **Kreditna kartica** - nju ne može baš svatko dobiti. Odnosno da bi je dobili i s kolikim unaprijed definiranim limitom potrošnje, ovisi o tome kako vas je kreditna institucija u kojoj je 'vadite', procijenila. Taj limit je zapravo iznos kredita koji možete koristiti i za to nije potrebno imati vlastita sredstva negdje na računu. Ali morate ga moći platiti kada vam dođe kartica na naplatu!

Po mogućnostima otplate, kreditne kartice dijelimo na:

- **charge kartice** - nude beskamatnu odgodu plaćanja, najčešće s rokom od mjesec dana, a ukupne troškove treba u potpunosti podmiriti u dogovorenom mjesečnom roku
- **revolving kartice** - imate unaprijed odobreni kreditni limit koji možete potrošiti. Otplatom troškova, limit se ponovno povećava, odnosno vraća na onaj dogovoreni. Na iskorišteni dio odobrenog limita plaćaju se kamate.
- **kartice s obročnom otplatom** - ovo je sada najčešće dio charge ili revolving kartice, a može biti i debitne, Omogućavaju automatsku otplatu kupljenog na određeni ugovoreni broj rata. Kartica omogućuje korisniku korištenje klasičnoga gotovinskog kredita uz nešto višu kamatnu stopu.

Iako imaju svoje prednosti, glavne osobine svih kreditnih kartica su troškovi upisnine, članarine, ograničeni kreditni limit, visoke kamatne stope, visoke provizije za podizanje gotovine, a dodatno potiču potrošače na 'lakšu potrošnju' i impulzivno zaduživanje.

Iako je realizaciju kredita putem kartice često jednostavno ugovoriti, isto tako, ono podrazumijeva veće troškove obrade kreditnog zahtjeva, višu nominalnu kamatnu stopu i kraće rokove otplate. Neuredne platiše, koji izaberu ovakav vid kreditiranja, očekuje visoka redovna kamata, zatezna kamata po danu kašnjenja kao i sve ostale naknade za 'imanje kartice' (npr. članarina) sve dok se ne podmiri dospjelo dugovanje. Ako se dugovanje ne podmiri, neuredan zapis u [Osnovnom sustavu registra \(OSR sustavu\)](#), ostavlja negativan trag za buduća zaduživanja.

Kuna ili euro, fiksna ili varijabilna?

- Krediti s **valutnom klauzulom** i varijabilnom kamatnom stopom gotovo su uvijek povoljniji (kamatne su stope manje) od kunskih i s fiksnom kamatnom stopom pa građani zaključuju da su prvi za njih bolji. Međutim, **valja dobro promisliti** o tome očekuje li se primjerice **rast vrijednosti pojedine valute** u idućem razdoblju ili varijabilnog dijela kamatne stope.
- Zbog spekulativnog tečaja strane valute (primjerice američkog dolara) ili EURIBOR-a, nakon pet godina otplate rata kredita može **znatno narasti** (ali i pasti) – ovisno o vrijednosti danih elemenata na tržištu u trenutku traženja kredita. Najmanje rizični su kunski krediti uz fiksnu kamatnu stopu.
- Ako zarađujete u kunama te želite biti sigurni koliki će vam biti anuitet do kraja otplate, odabrat ćete kunski kredit.
- S obzirom na [prelazak na euro od 1. siječnja 2023.](#), ovaj dio će biti malo 'lakši'

KOJI JE KREDIT NAJSKUPLJI

Cijena zaduživanja, koja je izražena kroz visinu kamatne stope, usko je povezana uz vrstu kreditnog proizvoda za koji se primjenjuje. To konkretno znači da su najskuplja zaduživanja za one kreditne proizvode koji su:

- vrlo brzo i lako dostupni
- gdje postoji mala ili nikakva kontrola onoga što će biti financirano iz takvog zaduženja
- kod kojih postoji manja mogućnost da će se vjerovnik moći naplatiti svoje potraživanje

U svojevrsnoj gradaciji kreditnih proizvoda najskuplje je zaduživati se po kreditnim karticama te prešutnom i dopuštenom prekoračenju. Jeftiniji oblik zaduživanja predstavljaju nenamjenski krediti dok su najjeftiniji stambeni krediti, pojasnili su iz HNB-a.

Slično nam je rekao i **Nikola Kaselj** iz Centra za zaštitu potrošača Vukovarsko-srijemske županije 'Glas potrošača'. Kaselj ističe da su potrošački krediti najrizičniji, odnosno najnepovoljniji jer njima potrošači financiraju nepotrebna ulaganja koja ne donose dodatnu zaradu. A prešutni minus uz svoju visoku kamatnu stopu stvara 'dugoročno ropstvo', odnosno kreditnu zaduženost.

Igor Škrgatić, predsjednik Udruga Padobran i direktor tvrtke Be-On savjetovanje, kaže da je teško problematici najskupljih kredita pristupiti općenito jer, na primjer, dugoročni krediti imaju nižu kamatnu stopu, ali ročnost je faktor rizika. Viša kamatna stopa je manje rizična ako je rok kraći. I pitanje je opterećenosti redovnih primanja jer se građani često zadužuju bez ikakvog 'buffera' na primanjima. Ističe da je naša financijska kultura takva da **ušteđevine često nema**, da se ne ulaže u štedne proizvode, da se na police osiguranja kredita gleda kao na trošak te naglašava, iz dugogodišnjeg iskustva na više tisuća slučajeva, **kredit koji se neuredno plaća je najskuplji!**

KRATKI SAVJETI ZA KRAJ

Minus po tekućem računu

- Koristite ga izrazito rijetko i kratko, odnosno **samo u izuzetnim slučajevima** i u vrlo kratkom vremenu, kada očekujete vrlo brzo priljev novca kojim ćete taj minus i pokriti.
- Minus po tekućem računu nikada ne bi smio postati način života tako da se maksimalnim limitom koristite za planiranje svojega kućnog proračuna jer je to jedan od najskupljih kredita.
- Ne ponašajte se kao da je odobreni minus po tekućem računu novac kojim možete raspolagati bez previše muke i troška. To vas može dovesti do problema!
 - Naime, kamatna stopa po odobrenom prekoračenju je među najvišima (iako je sada ograničena na maksimalnih 7,31 posto), a obračunava se na osnovu dnevnog stanja na osobnom računu. Točnije, kamatu plaćate za onaj iznos za koji ste u minusu svakog dana.

Kreditne kartice

- Koristite karticu za stvarne potrebe, a ne za želje, te proračunato i pažljivo kupujte 'na karticu'.
- Plaćajte račune u cijelosti i ne kasnite s plaćanjem jer tako izbjegavate naplatu zatezних kamata i ostajete uredan klijent u OSR sustavu.
- Nepromišljene kupnje mogu dovesti do gomilanja dugova i stvaranje problema.

Stambeni kredit

- Uzimanje **stambenog kredita** i postizanje financijske odgovornosti cilj je mnogima. Pronalaženje odgovarajuće nekretnine i uzimanje kredita za njezinu kupnju jedna je od najodgovornijih financijskih odluka u životu i treba joj pristupiti pažljivo.
- Kako je vrijeme otplate tih kredita dugo (i do 30 godina), potrebno je **više vremena i pozornosti** da biste shvatili sve uvjete i detalje.
- Nije dovoljno samo baratati kreditnim kalkulatorima i uzimati u obzir iznos kredita već je nužno proučiti sve detalje vezane uz kamatne stope te valute, što je običnom građaninu teško.

PROUČITE:

- [Pogreške i problemi pri uzimanju kredita](#)
- [Na što sve treba paziti prije upuštanja u kredit](#)
- [VRSTE KREDITA - kako se odlučiti i koji je najskuplji](#)
- [Kako upravljati kreditom](#)
- [Što kada lađe potonu i nismo više u mogućnosti otplaćivati dugove](#)
- [Kako riješiti situaciju ako dođe do problema u otplati duga](#)
- I pratite [#kreditiranje](#)

Izradu i objavljivanje serijala tekstova pod naslovom 'Kreditna omča – nikad jednostavnija, a nikad opasnija', autorice Jasmine Džanović, financijski je podržala Agencija za elektroničke medije kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2022. godinu.

*U tekstu su izneseni osobni stavovi i savjeti autora koji se ne mogu ni pod kojim uvjetima smatrati službenim stavovima Savjeti.hr-a. Savjeti.hr ne preuzima odgovornost za sadržaj ovog teksta.

Ako želite još zanimljivih poslovnih i životnih savjeta, **prijavite se** na naš dvomjesečni [newsletter](#).

*U tekstu su izneseni osobni stavovi i savjeti autora koji se ne mogu ni pod kojim uvjetima smatrati službenim stavovima Savjeti.hr-a. Savjeti.hr ne preuzima odgovornost za sadržaj ovog teksta.